

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਐਸ. ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਜੇ.)

ਜਾਂ ਜੋ ਹੁਣ ਅੱਗ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੰਡਰ ਉਹ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਜਾਂ ਸੁਆਹ ਹੈ ਜੋ ਕੋਲੇ ਜਾਂ ਕੋਕ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਵੇਲੇ ਬਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੱਬੇ- ਸਟਿਬਲ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਡਰ ਅਜੇ ਵੀ ਗਰਮੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਚਮਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੋਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੋਲੇ ਨੂੰ ਘਟਾਓ ਪਰ ਅਸਥਿਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦਰਾਜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕੋਕ ਦਾ ਬਹੁਤ ਚੌੜਾ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਿੰਡਰ। ਜੋ ਕਿ ਕੋਲੇ ਜਾਂ ਕੋਕ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੀ ਸੁਆਹ ਦਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਇਸਦੇ ਗੁਣ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ। ਪਰ ਬ੍ਰਿਕੇਟਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਲੇ ਦੀ ਧੂੜ ਜੋ ਬ੍ਰਿਕੇਟਸ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਉਹ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੋਕ ਕੋਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਕੋਲੇ ਦੀ ਧੂੜ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਗੁੜ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਾਲਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਲੇ ਜਾਂ ਕੋਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੇ. ਵੈਕਟਰਮਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰਾਜ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਲਾ ਬ੍ਰਿਕੇਟਾਂ 'ਤੇ 8 ਫੀਸਦੀ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸ ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਲਾ ਬ੍ਰਿਕੇਟ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 (IA) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 27 ਜੂਨ, 1985, ਅਨੁਸੂਚੀ P-2 ਦੀ ਕਾਪੀ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਐਚ ਐਸ ਬੀ,

ਐਸਐਸ ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1985 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3336

20 ਅਗਸਤ 1986

ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ('V ਦਾ 1861)- ਸੈਕਸ਼ਨ 7- ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ-ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ,

ਵਧੀਕ ਸੁਪਰਿਨ ਟੈਂਡੇਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ- ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਰਖਾਸਤਗੀ—ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ—ਕਿਹਾ ਹੁਕਮ—ਕੀ ਵੈਧ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਦੀ ਧਾਰਾ 7) 1 ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਨਿਪਟ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਆਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜੀ ਐਨਰਲ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕੁਝ ਕੰਮ ਲੈ ਲਓ। ਅਜਿਹੇ 1 ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਦੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ? all1 ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ^he»•ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ 1 ਤੁਹਾਡੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧੀਕ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੋਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਪਰਿਨ ਟੈਂਡੇਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਫਸਰ ਜੂਨੀਅਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। T ਉਸਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ 2 ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ) ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

(ਪਾਰਸ 4)

ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 29 ਜੁਲਾਈ, 1985 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸਬ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਪਟਿਆਲਾ (ਡੀ), ਮਿਤੀ 19 ਮਾਰਚ, 1983 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਸਾਰੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਬਣੇ।

ਐਸ.ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.) ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਐਮ ਕੇ ਤਿਵਾੜੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਸ.ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਜੇ, ਆਰ

(1) ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ?

ਇਹ ਮਾਮਲਾ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1981 ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਸ.ਪੀ., ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ-ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1981 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਮੰਨਿਆ।

' (2) ਮੁਦਈ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 (ਇੱਥੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ >>ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:- r-

" ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ-ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

■ ਟੈਂਡਰ ਨੂੰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, "ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, - ■
ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜੀਲੀਰਲ

ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਅਧੀਨ ਦਰਜੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ, ਮੁਅੱਤਲ ਜਾਂ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸਮਝਣਗੇ।"

(4) ਇੱਥੇ .ਨਾਮ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 - (ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਵਨਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਐਚ ਅੰਤ ਕੋਰ, ਸਥਿਰ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। (1) ਵਧੀਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹੈੱਡ-ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। s ਇਸ-ਆਰਡਰ-><? ਟਿਸਮਿਸਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। :ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ* ਕਿ ਮੈਂ # ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬੀਹ ਪੈਟਸ਼ਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ "ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ-'ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ' ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ^ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ। -ਐਕਟ, ਦੀ ਧਾਰਾ 7* ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ-ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਧੀਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ' ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ - ਕੋਲ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਸੀ - ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਨਿਪਟ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਟੀਐਨਐਸਪੀਟੀਟਰ-ਗਨੇਕਲ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।-----

ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਦੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ! ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਅਪਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਸਮਕਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਧੀਕ ਇੰਸਪੈਕਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ *, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸੀ।

(5) ਇਹੋ ਤਰਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੇ ਕੰਮ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੋਵਾਂ ਕੋਲ ਸਮਕਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਅਤੇ ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕੋਈ ਹੋਰ. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਏ ਗਏ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਗੈਰ-ਵਾਰੰਟੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ* ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ, ਵਾਲੀਅਮ 1 ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜਿੱਥੇ- ਅਜਿਹੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੇਲੋੜੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਜਾਂ ਆਪਹੁਦਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਥੇ

ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਲੇਅਰ ਐਪੀਲੇਟ ਕੋਰਟ' ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ 10-ਸਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਛੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਅਨੁਕੂਲ ਕਿਸਮ 1' ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਫਰੈਂਸਰ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਸਦਾ * - ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ* ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ-ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਬੇਜ਼ੋਰ ਡੀ. ਵੀ ਸਹਿਗਲ, ਜੇ.

ਐਸਕੋਰਟਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ।— ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

**ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ, -
ਉੱਤਰਦਾਤਾ**

1985 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2145

20 ਅਗਸਤ 1986

ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਡਿਸਪਿਊਟਸ ਐਕਟ (1947 ਦਾ XIV)- ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਏ — ਸਟੋਰਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਚੋਰੀ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ— ਘਰੇਲੂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼- ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਘਰੇਲੂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ — ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ — ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ — ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੈ — ਅਵਾਰਡ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ - ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। r ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਗਲਤੀ - ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਕਦੇ ਵੀ, ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 10 ਅਤੇ 14)